

N:o 72.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 maj 1895.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, med anhållan om uppsägning af förordningen angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden den 30 maj 1890 samt om inledande af underhandlingar med norska regeringen angående nya bestämmelser i ämnet.

(Bevillningsutskottets betänkande n:o 15 och memorial n:o 26.)

Till Konungen.

I särskilda framställningar hafva inom Riksdagen förslag väckts om vidtagande af åtgärder i anledning af de betydande olägenheter i afseende å Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden, öfver hvilka från svensk sida klagan under senare tider försports, och hvilka redan sistlidet år föranledde Riksdagen att i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t anhålla om erforderlig utredning i ämnet.

Vid behandlingen af dessa framställningar har jemväl till Riksdagens öfvervägande förelegat det numera i tryck tillgängliga resultatet af den utredning, hvarom Eders Kongl. Maj:t till följd af 1894 års Riksdags nyssberörda skrifvelse föranstaltat, nemligen kommerskollegii och generaltullstyrelsens gemensamma underdåniga utlåtande af den 28 december 1894 angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden

samt landbruksstyrelsens underdåniga utlåtande af den 21 samma månad och år angående vissa delar af nämnda ämne.

Den sålunda föreliggande utredningen bestyrker visserligen det af ingen betviflade förhållande, att mellanrikslagen medfört fördelar för Sverige likaväl som för Norge; men Riksdagen har af samma utredning tillika vunnit bekräftelse å riktigheten af den inom vårt land numera allmänt gängse uppfattningen, att Sveriges fördelar af gällande mellanrikslag icke uppväga de olägenheter för vårt näringslif, som berörda lagstiftning medför, och den uppoffring af inkomst, som svenska statsverket genom densamma vidkännes. Äfven kommerskollegium och generaltullstyrelsen hafva, oaktadt de funnit de mot mellanrikslagen anförda klagomålen, såvidt de blifvit på faktiska förhållanden grundade, i allmänhet, särskildt hvad beträffar den egentliga fabriksindustrien, ega mindre både omfattning och innebörd, än embetsverken, med afseende å den allmänna meningen rörande mellanrikslagen, väntat, likväl uttalat det omdöme, att de i ämnet nu gällande bestämmelser i vissa afseenden äro mindre tillfredsställande och tarvva ändring. Härmed är å ena sidan uttryckt, att en mellanrikslag fortfarande bör finnas, och å andra sidan erkänt, att den nuvarande lagstiftningen i ämnet icke är tillfredsställande. I begge dessa hänseenden instämmer Riksdagen i det anförda omdömet.

Enligt Riksdagens åsigt måste det, från hvarje synpunkt sedt, befinnas öfverensstämma med de förenade rikenas ömsesidiga fördel att ordna sina inbördes handels- och sjöfartsförhållanden på grundval af en i möjligaste mån ömsesidigt gynnad behandling, så att afsättningen af hvarterda landets produkter och industrialster bland de båda folken underlättas och befordras. Den omständighet, att Sverige dervid erbjuder en större utvidgning af det inhemska afsättningsområdet än Norge, måste visserligen under alla förhållanden bereda Norge en större fördel af mellanrikslagstiftningen än Sverige, hvilken fördel i beaktansvärd grad ökas derigenom, att Sverige till följd af sina högre tullsatser har att upplåta en bättre skyddad marknad än Norge, på samma gång de högre tullarne i Sverige å råämnen och halfabrikat bidraga till att minska den svenska konkurrensen å den norska marknaden. Detta oaktadt kan det icke betviflas, att en på rigtiga grunder ordnad mellanrikslagstiftning länder äfven Sverige till gagn genom ökade afsättningstillfällen för dess näringar. Men för att kunna verka till ömsesidig fördel för båda länderna måste mellanrikslagstiftningen, som nyss antydts, hvilat på rigtiga grunder. I sådant afseende gäller, att mellanrikslagen icke får motverka de bestämmelser, som hvarterda landet för sin del kan hafva

funnit nödigt att antaga till skydd mot konkurrensen från utlandet, samt att lagen måste ordna rikenas inbördes förhållanden i möjligaste mån på likställighetens grund, så att icke det ena landet otillbörligt gynnas på det andras bekostnad.

Att dessa fordringar å en tillfredsställande mellanrikslagstiftning emellertid icke äro tillräckligt tillgodosedda genom nu gällande bestämmelser, har den föreliggande utredningen till fullo bekräftat. Orsakerna till detta missförhållande få visserligen till en del sökas i en oegentlig tillämpning af bestämmelser i lagen. Riksdagen behöfver såsom exempel härpå endast erinra om det kända förhållande, att, ehuru, såsom ock betonats af samtliga de svenska myndigheter, som i frågan sig yttrat, mellanrikslagen icke tillstodjer andra begränsningar i den fria kreaturstillsörseln från det ena riket till det andra än sådana, som hafva till ändamål att skydda mot kreaturssmitta, man i Norge ansett sig oförhindrad att under årtal upprätthålla ett förbud mot kreatursinförsel från Sverige, för hvilket man sedan lång tid tillbaka från norsk sida icke kan förebära annat skäl än angelägenheten att bevara rättigheten att till England försända lefvande kreatur. Att verkningarna af denna från norsk sida gjorda förtolkning af lagen anseeligt skadat svenska intressen både direkt och indirekt är alltför väl känt, och förhållandet har i landbruksstyrelsens underdåniga utlåtande erhållit ytterligare utredning. Förklarligt torde vara, att man från svensk sida anser mellanrikslagen allt annat än tillfredsställande, så länge densamma icke förtydligats så, att möjlighet ej längre står det ena landet öppen att genom ett dylikt förfaringsätt förskaffa sig otillbörlig fördel på det andras bekostnad.

De olägenheter i afseende å handelsgemenskapen med Norge, öfver hvilka klagan förspors här i landet, hafva emellertid, i den mån de äro föranledda af verkliga missförhållanden, i allmänhet sin grund deri, att man vid affattandet af mellanrikslagens bestämmelser icke tagit eller kunnat taga erforderlig hänsyn till den numera bestående olikheten i de båda ländernas tullpolitik gent emot utlandet.

Mellanrikslagstiftningen qvarstår ännu i hufvudsakliga delar på den ståndpunkt, som genom 1874 års lag intogs. Den ledande principen i nämnda lag var *ömsesidig tullfrihet för inhemska och full tull för utländska varor*, hvarvid begreppet inhemska varor omfattade icke allenast svenska och norska naturalster och tillverkningar deraf, utan tillika alla varor, som i Sverige eller Norge undergått något slag af industriell bearbetning eller förädling.

Förutsättning för att mellanrikslagstiftningen skulle kunna tillfredsställande ordnas på grundval af en så vidt utsträckt gynnad behandling var, att båda de förenade rikena fullföljde samma handelspolitik med låga och sjunkande tullar som den, hvilken de under närmaste tiden förut omfattat, samt att de dervid sökte att åvägbringa allt större likhet i sina respektive tulltariffer. Då emellertid denna förutsättning icke inträffat, utan tvärtom de begge ländernas tulltariffer allt mera aflägsnats ifrån hvarandra, sedan Sverige genom förhöjda tullsatser sökt skydda så väl sin jordbruksnäring som sin industri, hafva de grundsatser, som vunnit tillämpning i 1874 års lag, visat sig i allt högre grad lända vårt land till förfång och förty icke kunna utan väsentlig modifikation fortfarande upprätthållas.

Grundsatsen, att i det ena riket alstrade naturprodukter och tillverkningar deraf skola åtnjuta tullfrihet vid införsel till det andra riket, är visserligen af beskaffenhet att i regeln allt fortfarande böra vinna tillämpning, men ett undantag från denna regel måste dock göras i fråga om spannmål, omalen och malen, samt bröd och andra tillverkningar af spannmål. I afseende å nödvändigheten att träffa anstalter för att dessa varuslag icke vidare må under några omständigheter få tullfritt införas från Norge, utom då fråga är om sådana mindre, *icke i handelsafsigt införda* kvantiteter, som i 4 § mellanrikslagen afsetts, lär Riksdagen endast behöfva hänvisa till den utredning, landtbruksstyrelsen lemnat i detta ämne, samt kommerskollegii och generaltullstyrelsens utan meningsskiljaktighet afgifna yttrande i frågan. Kunde en sådan åtgärd anses erforderlig redan på grund af de förhållanden, som egde rum före den innevarande år vidtagna förhöjning i tullen å nämnda artiklar, måste naturligtvis behovet deraf nu göra sig vida mera kämbart. Också torde man med visshet kunna förutse, att så vida ändring af lagen i angifna syfte icke i den allra närmaste framtiden vidtages, det med nyssberörda tullförhöjning afsedda skydd för jordbruksnäringen kommer att högst väsentligt försvagas, synnerligast i provinserna vid gränsen mot Norge. Svenska statskassans förlust på en ohämmad spannmålsimport från Norge bör för visso icke heller lemnas ur sigte. Det kan förtjena erinras, att vid de underhandlingar, som föregingo antagandet af 1874 års mellanrikslag, man af statsfinansiella hänsyn *från norsk sida* bestämdt fasthöll vid den fordran, att svensk spannmål, som sjövägen infördes till Norge, skulle draga half tull.

Kunna grundsatserna i 1874 års lag, för så vidt de röra jordbrukets produkter, numera icke gerna oförändrade godkännas från svensk sida, är detta i ännu högre grad förhållandet med afseende å industriens alster.

Redan innan den svenska tulltaxan med år 1888 börjat förändras i skyddsvänlig riktning, hade man ju med afseende å varor af s. k. blandadt ursprung funnit nödigt att inskränka begreppet inhemska tillverkning, enär den vidsträckta omfattning af detta begrepp, lagen med gaf, föranledde en med densamma ej afsedd vinst på olikheten i de begge ländernas tullar å råämnen och halffabrikat. Gifvet var emellertid, att efter den reform af vår tullagstiftning, som vid 1888 års riksdag påbörjades, ytterligare ändringar i mellanrikslagen erfordrades för att med hänsyn till omsättningen på den svenska marknaden likställa produktionsvilkoren för svenska och norska industriidkare i fråga om tillverkningar, för hvilka sådana råämnen eller halffabrikat erfordrades, som drabbats af de nya eller förhöjda tullarne. En del sådana ändringar blefvo visserligen år 1890 vidtagna, men dessa kunde dock, naturligt nog, icke göra tillfyllest, sedan Riksdagen, efter det våra med vissa främmande magter ingångna tarifftraktater utgått, år 1892 fullständigt genomfört den år 1888 och 1889 påbörjade revisionen af industritullarne. Oafsedt de olägenheter i andra afseenden, som nu gällande mellanrikslag föranleder, har densamma efter nyssberörda tullreform lemnat Norge nya tillfällen till vinst på skilnaden mellan de begge ländernas tullar å råämnen och halffabrikat; och påtagligt är, att, derest sådant icke genom ändrade bestämmelser förebygges, Norge allt mera skall komma att tillgodogöra sig dessa tillfällen, i den mån industrien utvecklas, likasom äfven att de nuvarande mellanrikslagsbestämmelserna, bibehållna oförändrade, skulle kunna på många områden just framkalla en sådan utveckling. Detta bestrykes äfven af erfarenheten, enligt hvad den af embetsverken åvägabragta utredningen gifver vid handen. Särdeles belysande i detta hänseende är förhållandet med artiklarne *jäst* och *margarin*, hvilka, oaktadt de invändningar, som de svenska tillverkarne sökt göra gällande gent emot en sådan tolkning af gällande bestämmelser, i hvarje fall, då de varit i Norge tillverkade, fått åtnjuta tullfrihet här i landet.

Skilnaden mellan de begge rikenas tullsats för de vid jästtillverkningen erforderliga råämnen, spanmål och potatismjöl, har äfven före den senaste tullförhöjningen för spanmål varit ganska betydlig. Äfven om man lemnar å sido potatismjölet och endast beaktar spanmålen, har — enligt den utredning, landbruksstyrelsen i sitt ofvannämnda underdåniga utlåtande lemnat i detta ämne — endast genom tullskilnaden för sistnämnda råämne under senare tid hvarje kilogram ren brännerijäst kunnat tillverkas för 8,6 öre och luftjäst för 4,3 öre billigare pris i Norge än hos oss. En sådan skilnad i produktionsvilkor i fråga om en vara, som betingar ett pris af

ungefär 45 öre pr kg., måste naturligtvis ställa den svenska jästtillverkningen synnerligen ogynnsamt i konkurrensen med den norska; och verkningarna deraf hafva äfven visat sig i minskad export från Sverige till Norge och ökad import från sistnämnda land till Sverige. Huru mycket ogynnsammare förhållandena numera gestalta sig för de svenska jästfabrikerna, sedan spanmålstullen så väsentligt höjts vid innevarande riksdag, inses lätteligen.

Vidkommande åter margarin, har i den föreliggande utredningen visats, hurusom tullen å de flesta därför erforderliga råämnena i Norge är betydligt lägre än i Sverige. Det bör vid sådant förhållande icke väcka förvåning, att från de svenska margarinfabrikerna så lifliga klagomål försports öfver konkurrensen från de norska fabrikerna, hvilkas gynnade ställning på den svenska marknaden ingalunda minskas genom den oegentlighet, att, under det de svenska fabrikerna måste underkasta sig särskilda utgifter för stadgad kontroll å tillverkningen, de norska äro från hvarje sådan utgift befriade.

Äfven inom flera grenar af *jernindustrien* intager Norge, tack vare mellanrikslagens bestämmelser, en liknande gynnad ställning å den svenska marknaden. I främsta rummet är detta förhållandet med tillverkningen af *spik*, hvilken varas införsel från Norge gynnas på dubbelt sätt, dels genom tullfrihet för all norsk spik, tillverkad af i Norge fallet skrot, oafsedt huruvida skrotet erhållits af inhemska eller utländska jernpjeser, dels ock derigenom, att, då sjelfva skrotet hit till riket införes, detta icke åtnjuter tullfrihet, med mindre än att det kan styrkas vara fallet efter svenskt eller norskt fabrikat. Också skall, enligt uppgift, den svenska spiktillverkningen hafva under de senare åren nedgått med ungefär 40 procent; och af den å sid. 30 i kommerskollegii och generaltullstyrelsens underdåniga utlåtande intagna tabellariska öfversigt af införseln från och utförseln till Norge af åtskilliga jernfabrikat inhemtas, hvad spik beträffar, att införseln under de senaste åren varit ungefär 4 å 5 gånger större än utförseln.

Sistberörda förhållande synes gifva vid handen, att under nuvarande omständigheter gällande mellanrikslag ej ens är tillfredsställande för de svenska industrier, hvilkas intressen 1890 års revision af nämnda lag afsåg att tillgodose. Icke minst torde detta gälla i fråga om sådana varor, som framställas genom sammansättning af färdiga delar af dels inhemska och dels utländska tillverkning. Visserligen innehåller mellanrikslagen det stadgande, att *sammansättning* icke naturaliserar varan, hvaraf följer, att, då samtliga de i varan ingående delar äro i utlandet tillverkade, varan i sin

helhet skall anses såsom utländsk tillverkning; men för bedömandet af de fall, då vissa af delarne äro af utländsk, andra af inhemsk tillverkning, lemnar lagen egentligen icke någon ledning. I praxis har ju frågan afgjorts så, att, då varan »hufvudsakligen» varit af inhemsk tillverkning, tullfrihet medgifvits. Men oafsedt att uttryckligt stadgande i ämnet saknas, torde det mången gång möta afsevärd svårighet att bestämma, hvilken del af tillverkningen som är den hufvudsakliga. Ett belysande exempel härå erbjuder, enligt den redogörelse, som förekommer å sid. 24 och 25 i kommerskollegii och generaltullstyrelsens underdåniga utlåtande, lampfabrikationen; och såsom ett exempel på, till hvilka betänkliga följder bristen på noggranna bestämmelser i ämnet kan leda, har Riksdagen inhemtat, att man vid leverans från Norge hit till riket af ett maskineri, påyrkat tullfrihet för maskineriet, enligt uppgift, tillhörande men *särskildt för sig inkommande* plåtar och jernbalkar, hvilka, tillverkade i utlandet, i Norge undergått så obetydlig bearbetning, att t. ex. balkarne endast afklippts till lämpliga längder och sedermera försetts med hål, ja, att anspråk på tullfrihet framstälts äfven för sådana artiklar som blyhvitt, linolja, tågvirke och smergelduk endast på den grund, att de voro ämnade att användas vid uppsättning här i landet af berörda maskineri. *Tilläggas bör, att yrkandet beträffande plåtarna och balkarne lärer hafva vunnit understöd af Norges högsta tullmyndighet.* I Norge synes dock, att döma af de i embetsverkens utlåtande anförda uppgifter om de norska myndigheternas tullbehandling af paraplyer, sammansatta af dels utländska, dels inhemska materialier, en vida strängare uppfattning hafva gjort sig gällande i afseende å införseln från Sverige.

I sammanhang med hvad ofvan anförts om lagens tolkning förtjenar att erinras, hurusom mellanrikslagen saknar bestämmelser för reglerande af de fall, då de bägge rikenas högsta tullmyndigheter icke kunna enas i afseende å lagens tillämpning. Denna uti embetsverkens underdåniga utlåtande af generaltullstyrelsen särskildt påpekade brist i lagen har, enligt hvad Riksdagen förspott, vid flera tillfällen gjort sig kämbart gällande; och befaras kan, att detta framdeles kommer att blifva förhållandet ännu mera, i den mån nya tillverkningar uppstå och påkalla lagens tillämpning.

Många och välgrundade anledningar till klagomål från svensk sida har ock tillämpningen af de upprepade gånger och senast år 1890 ändrade bestämmelserna i lagens 4 § rörande gränstrafiken lemnat, i ty att medgifvandet af tullfrihet enligt ifrågavarande § visat sig kunna, trots lagens uttryckliga förbud, i stor utsträckning tillgodogöras för införsel i handelsafsigt. Sådana missbruk, befordrade genom den i hög grad utvecklade landthau-

deln vid gränsen, måste naturligtvis komma att ökas i samma mån, som de svenska tullsatserna höjas utöfver de norska och införseln följaktligen lemnar tillfälle till vinst på tullskillnaden. Också har, efter den i början af innevarande år vidtagna tullförhöjning för malen och omalen spanmål, den tullfria importen af mjöl från Norge jemlikt ifrågavarande 4 § i anmärkningsvärd grad tilltagit. Enligt införskaffade uppgifter från gränsbevakningen öfverfördes sålunda tullfritt jemlikt ifrågavarande paragraf ensamt på gränsen till Elfsborgs, Vermlands och Kopparbergs län under månaderna januari—mars innevarande år 677,866 kilogram malen spanmål, under det att motsvarande import för samma månader år 1894 icke uppgick till mera än 181,888 kilogram. Uppenbart är, att det kringgående af lagen, som sålunda eger rum, måste, oafsedt dess demoraliserande inverkan på gränsbefolkningen, ganska menligt återverka på vissa grenar af svenskt näringslif, särskildt på jordbruksnäringen i gränstrakterna, och jemväl medföra afsevärd förlust för svenska statskassan.

Flera andra bestämmelser i gällande mellanrikslag hafva jemväl visat sig sakna tillräcklig effektivitet. Särskildt har man i detta hänseende för sport klagan öfver bestämmelserna angående produktionsbevisen. De upplysningar, som framkommit om omöjligheten att noggrant kontrollera bevisens tillförlitlighet och på ett verksamt sätt heifra deri meddelade origtiga uppgifter, samt den omständighet, att lagens bestämmelser visat sig medgifva en mot dess anda uppenbarligen stridande attestering af utländska varor såsom norska tillverkningar, ådagalägga ock oförtydligt befogetheten af denna klagan.

Af hvad nu anförts framgår, att Riksdagen anser den förebragta utredningen i ämnet gifva vid handen, att de bestämmelser, hvilka för närvarande ordna de förenade rikenas inbördes handels- och sjöfartsförhållanden, på samma gång de äro vissa af vårt lands näringar till fördel, lända mera betydande och viktigare sådana likasom ock det svenska statsverket till skada. I berörda hänseende tilldrager sig för närvarande, förutom flera här ofvan angifna industrier, jordbruksnäringen uppmärksamhet, då det med de nyligen åsatta högre spanmålstullarne för denna näring afsedda skydd betänkligt hotas genom bestämmelserna i gällande mellanrikslag. Men, såsom ock af kommerskollegii chef i hans vid embetsverkens underdåniga utlåtande fogade reservation betonats, är det otvifvelaktigt, att den skada och förlust, som af nämnda lag förorsakas det svenska näringslivet i allmänhet och den svenska statskassan, skola i framtiden blifva ännu större, allt efter som verkningarne af de i Sverige år 1892 höjda industri-

tullarne hinna att till fullo framträda. Vid sådant förhållande kan enligt Riksdagens åsigt knappast någon allmän angelägenhet för närvarande anses i högre grad påkalla en skyndsam lösning än frågan om ett ändamålsenligare och rättvisare ordnande af de förenade rikenas inbördes handelsförhållanden; och då Riksdagen håller före, att denna fråga bör kunna lösas genom en mellanrikslagstiftning, byggd på rättvisare och billigare grunder än den nuvarande, synes det Riksdagen högst angeläget, att erforderliga åtgärder för åvägabringande af en sådan lagstiftning oförtöfvadt vidtagas. Att nu bestämdt angifva alla de förändrade bestämmelser i gällande mellanrikslag, som må anses påkallade, skulle tydligen vara en ganska vanskelig uppgift. Så mycket torde dock framgå af hvad här ofvan anförts, *att*, enligt Riksdagens åsigt, antalet af de naturalster och tillverkningar, som enligt 3 § skola oafsedt sitt ursprung draga hel tull, bör ökas med åtminstone artiklarne spanmål, omalen och malen, bröd och andra tillverkningar af spanmål, jäst, margarin och spik; *att* väsentligt förändrade bestämmelser erfordras rörande varor af s. k. blandadt ursprung, vid hvilka bestämmelser vederbörlig hänsyn bör tagas till skilnaden i tullar å råämnen och half-fabrikat enligt de respektive ländernas tulltariffer; *att* angående de s. k. produktionsbevisen väsentligen skärpta föreskrifter äro af nöden, för att dessa bevis må kunna uppfylla sitt ändamål; *att* möjligheten af ett sådant åsidosättande af Sveriges rätt, som det norska förbudet mot kreatursimport från Sverige länge inneburit, måste för framtiden förebyggas genom förtydligande stadganden i ämnet; *att* bestämmelser erfordras för reglerande af de fall, då de begge rikenas högsta tullmyndigheter stannat i olika mening beträffande lagens tillämpning; samt *att* föreskrifterna om den s. k. formansforslingen måste ändras till förekommande af sådana missbruk, som dem, hvartill nu gällande stadganden i detta ämne gifvit anledning. Äfvenledes anser Riksdagen, med afseende å hvad här nedan anföres, att lagens uppsägningstid bör förkortas till ett år, i likhet med hvad förhållandet var före år 1887.

De förändrade förhållanden i afseende å Sveriges och Norges inbördes handel och sjöfart, som sålunda måste vidtagas, afse visserligen äfven ett mera utsträckt och skärpt öfvervakande af samfärdseln de båda rikena emellan; och Riksdagen förbiser ingalunda, att detta måste medföra ökade kostnader för statsverket, men Riksdagen är förvissad om, att dessa skola mer än uppvägas genom ett bättre tillvaratagande af statens rätt än hittills skett eller kunnat ske.

Med afseende å de betydande intressen inom vårt land, hvilka lida

men af nu gällande mellanrikslag, och vådan af hvarje uppskof med de erforderliga förändringarnes åvägabringande, anser Riksdagen sig emellertid nu icke böra inskränka sig till vidtagande af åtgärd i syfte att underhandlingar om en ny lag må komma till stånd.

Den omständighet, att lagens uppsägningstid sedan år 1887 är tvåårig i stället för den förutvarande ettåriga, ett förhållande, som jemväl måste anses för Sverige i hög grad menligt, manar nemligen till särskildt beaktande äfven af den möjlighet, att sådana svårigheter vid underhandlingarne om en ny mellanrikslag kunde yppa sig, att en uppsägning af den nuvarande i allt fall förr eller senare blefve nödvändig. För att i sådant fall landets näringslif icke allt för länge må komma att tyngas af de olägenheter och missförhållanden, hvilkas afhjelpande befunnits nödigt, har Riksdagen funnit det vara angeläget, att lagen redan under den närmaste tiden uppsäges. En sådan åtgärd har Riksdagen dessutom trott kunna antagas i sin mån påskynda fortgången af underhandlingarne om nödiga rättelser i de nuvarande missförhållandena och sålunda verka till ett både snabbt och säkert ernående af det åsyftade målet. Riksdagen har därför för sin del beslutit, att förordningen angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden den 30 maj 1890 skall upphävas och upphöra att gälla, när två förflutit från den dag, lagen varder genom Eders Kongl. Maj:ts försorg uppsagd; och får Riksdagen härmed hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, ej mindre att sådan uppsägning varder före den 1 nästkommande augusti verkställd, än äfven att — för åvägabringande af en ny öfverenskommelse i ämnet de förenade rikena emellan, genom hvilken deras ekonomiska intressen varda på ett rättvisare sätt än genom den nu gällande förordningen tillgodosedda och hvilken för ty är egnad att afhjelpa såväl de olägenheter för det svenska näringslivet, som på grund af de båda ländernas nu från hvarandra så betydligt afvikande tullsätser förefinnas, som ock öfriga öfverklagade missförhållanden — Eders Kongl. Maj:t täcktes inleda underhandlingar med norska regeringen och så skyndsamt bedriva dessa underhandlingar, att, så vidt ske kan, fullständigt förslag till ny mellanrikslag redan år 1896 förelägges Sveriges Riksdag och Norges Storting, eller, om detta icke låter sig göra, meddela nästkommande Riksdag kännedom om underhandlingarnes fortgång och det resultat, till hvilket de kunna hafva ledt.

Stockholm den 13 maj 1895.

Med undersåtlig vördnad.
